ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΓΓΙΦ, ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑ, ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
«ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΥΓΙΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ»
(ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ, 23/9/2016)

Κυρίες και κύριοι,

Η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για την ισότητα των φύλων και η ανάγκη αποκατάστασης των σχέσεων ανάμεσά τους συνεχίζει να αποτελεί αντικείμενο έρευνας, μελέτης και προβληματισμού.

Η Ελλάδα έχει υπογράψει (11.5.2011) την «**Σύμβαση για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας**» του Συμβουλίου της Ευρώπης, γνωστή ως Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.

Πρόκειται για το πρώτο νομικώς δεσμευτικό κείμενο, το οποίο ορίζει τις μορφές που προσλαμβάνει η βία κατά των γυναικών και παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την πρόληψή της, την προστασία των θυμάτων καθώς και για την παύση της ατιμωρησίας. Προβλέπει τη σύσταση διεθνούς ομάδας εμπειρογνωμόνων που θα παρακολουθεί την εφαρμογή της σε εθνικό επίπεδο (GREVIO).

Το κείμενο της Σύμβασης έχει μεταφραστεί στην ελληνική γλώσσα από τη Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών και έχει ήδη αναρτηθεί στην ιστοσελίδα (http://www.isotita.gr/index.php/docs/1269) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων.

Ειδικότερα, σχετικά με τη διαδικασία επικύρωσης της Σύμβασης, μπορώ να σας ενημερώσω για τα εξής:

Από τη μελέτη της Σύμβασης προκύπτει η ανάγκη εναρμόνισης του εσωτερικού μας δικαίου με αυτή, είτε διότι εισάγει νέα αδικήματα (ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων, καταδίωξη-stalking κ.λ.π), είτε διότι ρυθμίζει θέματα διαφορετικά (ενδοοικογενειακή βία κλπ).

Η εναρμόνιση αυτή είναι αναγκαία για να είναι δυνατή η εφαρμογή της Σύμβασης, μετά την επικύρωσή της. Σε περίπτωση μη εναρμόνισης η Σύμβαση δεν θα είναι εφαρμόσιμη και η χώρα θα βρεθεί αντιμέτωπη με τις κυρώσεις του Μηχανισμού Παρακολούθησης (GREVIO).

Ως εκ τούτου, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, έχει συγκροτηθεί και λειτουργεί Ομάδα Διοίκησης Έργου με συμμετοχή εκπροσώπων Υπουργείων και Φορέων. Αποστολή αυτής της ομάδας αποτελεί ο εντοπισμός των σημείων διάστασης μεταξύ εσωτερικού δικαίου και Σύμβασης και συγκρότηση πρότασης σχετικού Εφαρμοστικού Νόμου.

Η ομάδα αναμένεται ολοκληρώσει το αμέσως προσεχές διάστημα τις εργασίες της και να διαμορφώσει τις προτάσεις της σε Πόρισμα, το οποίο θα κατατεθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης από την ΓΓΙΦ.

Ξέχωρα όμως από τα παραπάνω και σε άρρηκτη σύνδεση με το πεδίο έρευνας του εν λόγω συνεδρίου, αποτελεί πάγια πεποίθησή μας ότι η ισότητα των φύλων είναι αναγκαίο να εισαχθεί συστηματικά στην εκπαίδευση, με στόχο:

- την εξοικείωση των μαθητών από την πρωτοβάθμια κιόλας εκπαίδευση με έννοιες που προάγουν την ισότητα και τις ίσες ευκαιρίες
- την αποκατάσταση των έμφυλων και αναχρονιστικών στερεοτύπων
- την εξάλειψη του κρίσιμου φαινομένου bulling στα σχολεία
- το χτίσιμο υγειών σχέσεων ανάμεσα στα δυο φύλα

Επίσης, η θεματική «Εκπαίδευση και Στερεότυπα» συνιστά έναν από τους σημαντικούς άξονες προτεραιότητας του Εθνικού Σχεδίου Δράσης Ισότητας των Φύλων (ΕΣΔΙΦ), με βασικές επιδιώξεις του:

- τον εκσυγχρονισμό του κοινωνικού προτύπου
- την αξιοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην καταπολέμηση των στερεοτυπικών αντιλήψεων
- την προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην εκπαίδευση, την επιστήμη και την έρευνα
- την ενίσχυση και αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού
- την παράλληλη εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων λόγω φύλου.

Κάνοντας λόγο συνοπτικά για **τις ήδη υπάρχουσες δράσεις μας** σε σχέση με την εκπαίδευση, αναφέρω τα εξής:

- Υπογράψαμε Σύμφωνο Συνεργασίας με το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, με στόχο την ευαισθητοποίηση / επιμόρφωση στελεχών και εκπαιδευτικών της Προσχολικής και της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε ζητήματα ισότητας των φύλων και έμφυλων διακρίσεων

- Πάνω από 300 στελέχη και εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης επιμορφώθηκαν μέχρι σήμερα σε θέματα ισότητας και φύλου από το ΕΚΔΔΑ

- Συνεργαζόμαστε με το Γραφείο Αγωγής Υγείας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και παρέχουμε ενημέρωση σε θέματα σεξουαλικής αγωγής σε μαθητές / μαθήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, είτε στον χώρο του Πολύκεντρου, είτε στις εγκαταστάσεις των σχολείων.

- Μαθητές και μαθήτριες επισκέπτονται σε τακτά χρονικά διαστήματα τους χώρους της Γ.Γ.Ι.Φ. και ενημερώνονται από τα στελέχη της υπηρεσίας για ζητήματα που άπτονται της έννοιας της ισότητας των φύλων

- Πραγματοποιούμε ημερίδες ευαισθητοποίησης και επιμορφωτικά προγράμματα πανελλήνιας εμβέλειας

- Προκηρύξαμε δύο Πανελλήνιους Διαγωνισμοί Δημιουργίας Αφίσας (μαθητικό και φοιτητικό), με θέμα το χτίσιμο της ισότητας των φύλων, την εξάλειψη των στερεοτύπων και της έμφυλης βίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συμμετοχή μαθητών/τριών, αλλά και φοιτητών/τριών υπήρξε τεράστια.

- Έτσι, πολύ σύντομα θα προκηρύξουμε δυο ακόμη νέους διαγωνισμούς, που θα αφορούν σε ζητήματα ισότητας – ο ένας για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, θα σχετίζεται με το παιχνίδι για όλα τα παιδιά και ο άλλος, που θα αφορά στην β βάθμια εκπαίδευση, θα αφορά σε θεματικές για το περιβάλλον

- Συμμετέχουμε ενεργά στις διασκέψεις του Εκπαιδευτικού, Επιστημονικού και Πολιτιστικού Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών UNESCO

- Κατά τη διάρκεια της 38ης Γενικής Διάσκεψης του Οργανισμού, συμμετείχαμε ενεργά με καίριες παρεμβάσεις σε όλες τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών. Είναι σημαντικό να ακουστεί ότι η εκλογή της χώρας μας στο Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNESCO μέχρι το 2019 προσφέρεται για την περαιτέρω ανάδειξη των ζητημάτων ισότητας των φύλων ως καταλύτη προόδου και δημοκρατίας.

- Συμμετείχαμε στην εκδήλωση της Επιτροπής Φύλου και Ισότητας του ΑΠΘ με θέμα "Μηδενική Ανοχή στη σεξουαλική παρενόχληση", δίνοντας έμφαση στην καταπολέμηση της έμφυλης βίας μέσα από το υφιστάμενο δίκτυο δομών, αλλά και με άλλες συναφείς δράσεις μας.

- Συμμετείχαμε σε εκδήλωση που διοργανώθηκε από το Εργαστήριο Σπουδών Φύλου του Παντείου Πανεπιστημίου με θέμα "Πολιτικές Ισότητας των Φύλων - Δράσεις και Προοπτικές", πραγματοποιώντας παρέμβαση και τονίζοντας την ανάγκη ένταξης της διάστασης του φύλου σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

- Ο συνεχής εμπλουτισμός της Βιβλιοθήκης Θεμάτων Ισότητας και Φύλου της Γ.Γ.Ι.Φ, τέλος, συμβάλλει σημαντικά στην ανάδειξη ερευνητικών μελετών και συγγραμμάτων, για θέματα που άπτονται του φύλου.

Κυρίες και κύριοι,

Η ανάπτυξη μηδενικής ανοχής στη βία στο σχολικό περιβάλλον και η καλλιέργεια υγειών σχέσεων ανάμεσα στα δυο φύλα αποτελεί καίρια μέριμνά μας. Έτσι, έχουμε ήδη προβεί στην κατάθεση προτάσεων, που αφορούν την ένταξη της ισότητας στην εκπαίδευση, οι οποίες, αφορούν:

<u>Α)</u> Για την Τυπική (Α/βάθμια και β' βάθμια εκπαίδευση) προτείνουμε:

- Κατάρτιση ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις βαθμίδες της ελληνικής εκπαίδευσης, με τη συνδρομή της μεγάλης εμπειρίας που διαθέτουν πλέον τα ΑΕΙ, στο πλαίσιο των οποίων αναπτύχθηκαν οι Γυναικείες Σπουδές/ Σπουδές Φύλου τα τελευταία χρόνια, αλλά και της πλούσιας σχετικής ευρωπαϊκής και διεθνούς εμπειρίας. Το Σχέδιο θα περιλαμβάνει:
    - εμπλουτισμό του αναλυτικού προγράμματος με την οπτική του φύλου, των σχολικών εγχειριδίων στο σύνολό τους και ανεξαρτήτως γνωστικού

αντικειμένου, του λοιπού παιδαγωγικού υλικού και των λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

- προγράμματα επιμόρφωσης-ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών αναφορικά με ζητήματα που άπτονται της ισότητας των φύλων
- ανάλογα προγράμματα επιμόρφωσης-ευαισθητοποίησης στελεχών της εκπαίδευσης (προϊσταμένων, συμβούλων κλπ)
- κίνητρα περαιτέρω ανάπτυξης των Γυναικείων Σπουδών/Σπουδών Φύλου στα Πανεπιστήμια και προκήρυξης σημαντικού αριθμού θέσεων μελών ΔΕΠ στα γνωστικά αντικείμενα του φύλου.

- Προγράμματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και αντιμετώπισης του όλο και συχνότερου φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού (bullying)

- Προγράμματα συναισθηματικής ενδυνάμωσης, κατανόησης του εαυτού και του άλλου και ουσιαστικής επικοινωνίας των ανθρώπων για εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές και μαθήτριες (Γραφεία Αγωγής Υγείας)

- Συμφωνία συνεργασίας ΓΓΙΦ και Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με στόχο τη διάχυση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τα Συμβουλευτικά Κέντρα σε συνεργασία με Γραφεία Αγωγής Υγείας στα σχολεία

- Οι εγκύκλιοι, οι δημοσιεύσεις και οι ανακοινώσεις του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων θα πρέπει να αφορούν και τα δύο φύλα και ο λόγος που αρθρώνεται να είναι ο αντίστοιχος. Εφαρμογή της σχετικής εγκυκλίου το Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

- Δημιουργία Τμήματος ή Επιτροπής παρακολούθησης της εφαρμογής της ισότητας των φύλων εντός της υπηρεσιακής δομής του Υπουργείου

Β) Για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, προτείνουμε:

- Τη συνέχιση της σταθερής και μόνιμης ανάπτυξης των Γυναικείων Σπουδών / Σπουδών Φύλου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με:

- Την ανάλογη αύξηση θέσεων εργασίας, και ενθάρρυνση, της σχετικής με τα ανωτέρω έρευνας
- τη λήψη μέτρων για τη δημιουργία θέσεων ερευνητριών στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής κοινότητας και την ευρύτερη αξιοποίηση του γυναικείου ερευνητικού δυναμικού της Ελλάδας στο πλαίσιο της αξιοποίησης του συνόλου των διαθέσιμων ανθρώπινων πόρων
- τη δημιουργία επιστημονικών δικτύων με υποστηρικτικό χαρακτήρα για τη σταδιοδρομία των γυναικών
- τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με τις συνθήκες ανισότητας στην ακαδημαϊκή κοινότητα και η δημοσιοποίηση αυτών

- τη λειτουργία αρμόδιου γραφείου για την ισότητα σε κάθε Πανεπιστημιακό Ίδρυμα και τη δυνατότητα υποβολής καταγγελιών σε περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου
- τη μέριμνα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης
- τη θέσπιση ενός Ευρωπαϊκού δικτύου επικοινωνίας ως χώρου πληροφόρησης και διαλόγου για τις Σπουδές Φύλου

➢ Την Αναγκαιότητα σύστασης Επιτροπών Φύλου και Ισότητας σε όλες τις Πανεπιστημιακές μονάδες.

Κυρίες και κύριοι,

Όλα όσα ακούστηκαν, τόσο από την ομιλία μου, όσο και από εκείνα που αναλύθηκαν κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, έχουν ως κοινή συνισταμένη την ανάγκη ενδυνάμωσης της σχολικής και πανεπιστημιακής μονάδας με δράσεις και προγράμματα που ενισχύουν την ισότητα των φύλων.

Διότι, χωρίς αμφιβολία, ένας τομέας εκπαίδευσης σύγχρονος, που επαγρυπνά για συνεχή κατάρτιση και προάγει την ισότητα και τις ίσες ευκαιρίες ανάμεσα σε μαθητές και μαθήτριες, φοιτητές και φοιτήτριες, μπορεί να λειτουργήσει καθαρτικά σε εκείνο που ονομάζουμε «Υγιείς σχέσεις ανάμεσα στα δυο φύλα».

Η ΓΓΙΦ, με επιμονή, υπομονή και συνέπεια στο έργο της, θα συνεχίσει να μάχεται για τη γεφύρωση του χάσματος των ανισοτήτων προς κάθε κατεύθυνση.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.